

RAQAMLI IQTISODIYOTNING RIVOJLANTIRISH USULLARI Qadamova Mashhura

Urganch Davlat Universiteti Talabasi
<https://doi.org/10.5281/zenodo.7485461>

ARTICLE INFO

Received: 17th December 2022

Accepted: 26th December 2022

Online: 27th December 2022

KEY WORDS

Integratsiya, konsepsi, innovatsion, sanoat, sektor, indikator, pozitsiya, model.

ABSTRACT

Bugungi iqtisodiy globallashuv va sun'iy intellekt zamonaviy jamiyatda tez iqtisodiy o'sish asosan raqamli axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishiga tayanadi. Shu bilan birga, raqamli texnologiya iqtisodiy inqilobga yordam beradi va iqtisodiy rivojlanishining muhim konsepsiyasiga aylangan raqamli iqtisodiyotni ishlab chiqaradi. Mamlakatimizning sanoat tuzilmasi va raqamli iqtisodiyot sanoatining rivojlanish holatini yanada ilmiy va aniqroq tavsiflash uchun ushbu maqola milliy iqtisodiyotning har bir tarmog'ini tadqiqot ob'ekti sifatida oladi va kirishlar o'rtasidagi munosabatlarni o'rganish uchun murakkab tarmoq nazariyasidan foydalanish g'oyasini ilgari suradi.

Rivojlanayotgan iqtisodiyotning rivojlanishi bilan raqamli iqtisodiyot asta-sekin odamlarning ko'rish maydoniga kirdi va tobora ko'proq e'tiborga sazovor bo'ldi. Mamlakatimning raqamli iqtisodiyoti ko'lamini kengayishda davom etmoqda va katta ma'lumotlar texnologiyasi, axborot texnologiyalari va bulutli hisoblash kabi innovatsion internet raqamli iqtisodiyotning qamrovi va xizmat ko'rsatish doirasini yanada kengaytirib, iqtisodiy o'sishni rag'batlantirishning asosiy dvigateliga aylandi. va yuqori sifatli iqtisodiy rivojlanishni ta'minlaydi. Tarmoqlar o'rtasida turli elementlar almashinuvi turli tarmoqlar o'rtasidagi o'zaro ta'sirni kuchaytiradi. Milliy iqtisodiyotning sanoat sektori kirish-chiqish munosabatlari orqali sanoat tarmoq modelini shakllantiradi. Sanoat

tarmog'i tuzilishining xususiyatlari sanoat strukturasi evolyutsiyasiga ta'sir qiladi. Raqamli iqtisodiyot sanoatining paydo bo'lishi raqamli iqtisodiyotning to'liq rivojlanishiga bog'liq. Uning indikator tizimining qurilishi an'anaviy mahsulot va xizmatlarga asoslangan, ammo u raqamli Internet iqtisodiyoti va raqamli iqtisodiyotning afzalliklarini ham qamrab oladi. Shu asosda, raqamli iqtisodiyotning rivojlanishini yaxshiroq o'rganish uchun ushbu maqola birinchi navbatda kirish-chiqish korrelyatsiyasi tahlilini murakkab ijtimoiy tarmoq modeli bilan birlashtiradi va keyin tizimli ravishda murakkab tarmoq nazariyasiga asoslangan kirish-chiqish korrelyatsiya modelini quradi. Umumiy darajadan har bir sanoatning munosabatlari va pozitsiyasini o'rganing. Har bir tarmoqning asosiy tarmoq

atributlari, masalan, intensivlik taqsimoti, aglomeratsiya koeffitsienti va boshqalar tahlil qilinadi va raqamli iqtisodiyot tarmoqlarining darajasi va boshqa tarmoqlarga ta'siri muhokama qilinadi. So'ngra, an'anaviy moliyaviy inklyuzivlik indeksini tuzish tartibiga murojaat qilib, mamlakatimizning raqamli iqtisodiyotining joriy xususiyatlari bilan birlashtirib, indeks og'irligini aniqlash uchun o'zgaruvchanlik koeffitsientiga asoslangan analitik ierarxiya jarayonini qo'llash va baholash tizimini yaratish. Raqamli iqtisodiyot indeksi umumiy indeks asosida uch xil ko'rsatkichga bo'linadi: qamrov kengligi, foydalanish chuqurligi va raqamli iqtisodiyotning rivojlanish darajasini ikki makro va mikro darajadan o'lchaydigan va tegishli ko'rsatkichlarni ilgari suradigan raqamli qo'llab-quvvatlash xizmatlari darajasi. xulosalar. Taqdim etilgan xulosalar asosli takliflarni beradi. Ushbu maqola raqamli iqtisodiyot sanoati va boshqa tarmoqlar o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikning xarakterli tuzilishi va darajasi bo'yicha ijtimoiy tarmoq tahlilini o'tkazadi, bu nafaqat raqamli iqtisodiyot sohasidagi nazariyani to'ldirish va takomillashtirish, balki ijtimoiy tarmoq tahlilini qo'llashning yangi izlanishlaridir. Raqamli iqtisodiyot sanoati uchun usullar Umuman olganda, har bir sanoat tadqiqot ob'ekti sifatida qaraladi, milliy iqtisodiyotda kirish-chiqish rejimi bilan birlashtiriladi, to'g'ridan-to'g'ri iste'mol koeffitsienti har bir tarmoqqa bog'langan qirralarni tortish uchun og'irlik sifatida ishlatiladi va kuchli korrelyatsiya kritik qiymatni belgilash orqali chiqariladi va keyin kuchli korrelyatsiya tuziladi. Sanoat kompleksining tarmoq grafigi aloqalari: tarmoq zichligi, markazlashuvi, aglomeratsiya koeffitsienti va blok modeli

kabi ko'rsatkichlardan foydalangan holda, ushbu maqolada mamlakatimizning sanoat rivojlanishining xususiyatlari tahlil qilinadi; raqamli iqtisodiyot bilan bog'liq tarmoqlarni qazib olish, raqamli iqtisodiyot tarmoqlari va boshqa tarmoqlar o'rtasidagi ichki aloqani o'lchash va mamlakatimizning umumiy va mahalliy istiqbollari o'rganish orqali. Sanoat tarmog'ining xarakteristikalarini, shuningdek, mamlakatimiz milliy iqtisodiyoti sanoat tuzilmasining kirish-chiqish korrelyatsiyasi tarmog'ining xususiyatlarini ham ochib beradi. Kompleks tarmoqni sanoat tuzilmasi tarmog'ini o'rganishga qo'llash iqtisodiy tizimdagi yangi urinishdir va mavjud. Uni yanada o'rganish mumkin va yuqoridagi tarkib boshqa sohalarni rivojlantirish bo'yicha tadqiqotlar uchun g'oyalarni ham beradi. Raqamli iqtisodiyot sanoati va boshqa sanoat tuzilmalarini boyitish bo'yicha olib borilayotgan tadqiqotlar ham ma'lum nazariy ahamiyatga ega. Ushbu maqola avvalo mamlakatda va xorijda raqamli iqtisodiyotning standartlari va rivojlanishini aniqlashni o'rganadi, so'ngra mamlakatimizdagi haqiqiy vaziyatdan kelib chiqadi, an'anaviy istiqbolni, innovatsion raqamli iqtisodiyot nuqtai nazaridan sindiradi va ilmiy va har tomonlama asoslab beradi. Raqamli iqtisodiyotni ko'p o'lchovli nuqtai nazardan jamlay oladigan ko'rsatkich tizimi. Bu nafaqat raqamli iqtisodiyot bo'yicha tadqiqotlarni chuqurlashtirishga yordam beradi, balki an'anaviy iqtisodiyotni rivojlantirish uchun foydali qo'shimchadir. Raqamli iqtisodiyotning ta'rifiga ko'ra, Xitoyning Axborot va kommunikatsiya texnologiyalari akademiyasi va Liu raqamli iqtisodiyotni ikki qismga ajratadi: sanoat raqamlashtirish va raqamli

sanoatlashtirish, ularning sanoat raqamlashtirish qismi boshqa tarmoqlar va raqamli texnologiyalarning integratsiyasini nazarda tutadi. Milliy iqtisodiyotning boshqa raqamli bo'lmagan sanoat tarmoqlarida raqamli texnologiyalar va raqamli mahsulotlardan foydalanish natijasida ishlab chiqarilgan mahsulot va

samaradorlikni oshirish va yaxshilash; raqamli sanoatlashtirish raqamli mahsulot ishlab chiqarish va raqamli texnologiya innovatsiyalarini o'z ichiga oladi, asosan elektron axborot ishlab chiqarish, axborot kommunikatsiya sanoati, Internet sanoati va dasturiy ta'minotga xizmat ko'rsatish sanoatini qamrab oladi.

References:

1. Raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish g'oyalari va sanoat tuzilmasini o'rtadan yuqori darajaga olib chiqishning asosiy vazifalari.
2. Raqamli iqtisodiyotga asoslangan Xitoy ishlab chiqarishini o'zgartirish va modernizatsiya qilish bo'yicha tadqiqotlar. Iqtisodiy nazariya va amaliyot.
3. THE PERSPECTIVES OF DIGITAL ECONOMY FOR UZBEKISTAN: A NEW STAGE, Rajapova Madina Faridunovna¹ PhD student, TSUE, e-mail: m.rajapova@tsue.uz
4. Project Information Document/ Integrated Safeguards Data Sheet (PID/ISDS) Concept Stage | Date Prepared/Updated: 05-Sep-2018 | Report No: PIDISDSC24091 Public, : <http://www.worldbank.org/projects>